

تأمین مالی آموزش عالی در اقتصاد اسلامی: پژوهشی کیفی در باب نقش و جایگاه وقف

مهدی ربیعی^۱، امینه محبی امین^۲

۱-دکترای برنامه ریزی توسعه آموزش عالی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

۲-استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه حکیم سبزواری

چکیده

افزایش قابل توجه دانشگاه‌ها همراه با رشد فزاینده تعداد دانشجویان، تأمین مالی دانشگاه‌های دولتی را به یکی از چالش‌های مهم نظام آموزش عالی کشور بدل کرده است. بودجه دولتی، تجاری سازی دانش، فروش خدمات آموزشی- پژوهشی و فناورانه، مشارکت بخشهای غیردولتی و ارتقاء سهم وقف و امور خیریه در این حوزه، بخشی از سازوکارهای تأمین منابع مالی دانشگاه‌ها می باشد. یکی از این منابع مالی بسیار مهم، موقوفات آموزشی است که نقش چندانی در سبد درآمدی دانشگاه‌ها ایفا نمی کند. هدف تحقیق حاضر، بررسی نقش و جایگاه وقف در تأمین مالی دانشگاه‌های دولتی بود که به روش کیفی انجام شد. بدین منظور با ۱۲ نفر از افراد با تجربه مدیریتی و صاحب نظران آموزش عالی مصاحبه انجام شد. روش نمونه گیری، هدفمند بود. جهت اعتبار یافته‌ها از معیارهای چهارگانه گابا و لینکلن (۱۹۸۵) و برای تحلیل داده‌ها از روش کدگذاری استراوس و کوربین (۱۹۹۸) استفاده شد. داده‌ها با کمک نرم افزار NVivo^۸ پیاده سازی شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد مشارکت کنندگان بر نقش خیرین در تأمین و تنوع بخشی منابع مالی دانشگاه‌ها، اولویت تخصیص وقف به آموزش و پرورش نسبت به آموزش عالی، لزوم فرهنگ سازی، تعامل با خیرین، جلب اعتماد، و تشویق خیرین تأکید کردند.

کلمات کلیدی: وقف، تأمین مالی، آموزش عالی، اقتصاد اسلامی